

מבחן סיווג במתמטיקה 2.3.2016

מס' סטודנט: פקולטה:

משך הבחינה 3 שעות. השימוש בחומר עזר כלשהו אסור. מלאו תשובות במסגרות. לא תיבדק הדרך, והציון על כל סעיף של שאלה יהיה 5 נקודות או 0. סכום נקודות אפשרי - 100. ציון עובר 55.

ניקוד

	שאלה 1
	שאלה 2
	שאלה 3
	שאלה 4
	שאלה 5
	שאלה 6
	שאלה 7
	שאלה 8
	שאלה 9
	שאלה 10
	שאלה 11
	שאלה 12
	שאלה 13
	שאלה 14
	שאלה 15
	שאלה 16
	שאלה 17
	שאלה 18
	שאלה 19
	שאלה 20
	סה"כ

שאלה מס' 1

נתון ש- $2^{\log(a^2)} = 1024$. מהו a ?

$$a = \boxed{\sqrt[4]{1024} = 4\sqrt{2}}$$

שאלה מס' 2

תהא $\beta = \arcsin(\sin \frac{10\pi}{3})$

$$\beta = \boxed{\frac{10\pi}{3} = \frac{4\pi}{3}}$$

שאלה מס' 3

חשבו את $\cos(\arcsin \frac{1}{3})$

$$\boxed{\cos(\arcsin \frac{1}{3}) = \frac{\sqrt{8}}{3} = \frac{2\sqrt{2}}{3}}$$

פתרון: משתמשים בזהות: $(\sin(x))^2 + (\cos(x))^2 = 1$

$$\cos(\arcsin \frac{1}{3}) = \sqrt{1 - (\sin(\arcsin \frac{1}{3}))^2} = \sqrt{1 - (\frac{1}{3})^2}$$
 כך מקבלים:

שאלה מס' 4

תנו דוגמה לפונקציה $f(x)$ כך שהפונקציה $g(x) = \sin(f(x))$ מקיימת $g'(2) = 10$.

$$f(x) = \boxed{10x - 20}$$

שאלה מס' 5

מצאו פונקציה $f(x)$ המקיימת: $f'(x) = \frac{\cos x}{\sin x}$ ו- $f(\frac{\pi}{2}) = 3$.

$$f(x) = \boxed{\ln(\sin x) + 3}$$

פתרון: $f(x) = \int \frac{\cos x}{\sin x} dx = \int \frac{1}{\sin x} d(\sin x) = \ln(\sin x) + c$ נציב $f(\frac{\pi}{2}) = 3$ ונקבל $c = 3$.
בדקו ע"י גזירת הפונקציה.

$$\frac{d(\sin x)}{dx} = \cos x$$

שאלה מס' 6

מצאו פונקציה $g(x)$ המקיימת: $\lim_{x \rightarrow \infty} (g(x) - (2x + 3)) = 0$, ו- $(g(x) - (2x + 3)) \sin x > 0$ לכל x (נדרש שהפונקציה $g(x)$ תהיה מוגדרת לכל $x \geq 0$).

$$g(x) = \boxed{\frac{\sin x}{(x+1)^2} + 2x + 3}$$

שאלה מס' 7

כתבו נוסחה לסדרה גיאומטרית a_n בת 3 איברים שסכומה הוא 2.

שאלה מס' 8

חשבו את הגבול

$$\lim_{h \rightarrow 0} \frac{\sin(\frac{\pi}{4} + 10h) - \sin(\frac{\pi}{4})}{h} = \boxed{10 \cos(\frac{\pi}{4}) = 5\sqrt{2}}$$

פתרון: נכפול מונה ומכנה ב-10 ונקבל:

$$\lim_{h \rightarrow 0} \left[\frac{\sin(\frac{\pi}{4} + 10h) - \sin(\frac{\pi}{4})}{10h} \right] 10$$

הביטוי בסוגריים המרובעים הוא נגזרת של סינוס בנקודה $\pi/4$ שהיא: $\cos(\frac{\pi}{4}) = \frac{\sqrt{2}}{2}$ ואת זה יש להכפיל

ב 10

שאלה מס' 9

מצאו פונקציה רציפה $f(x)$ שקבוצת הנקודות x המקיימות $f(x) \geq 2$ היא $[-2, -1] \cup [1, 2]$ (כאן $A \cup B$ מציין איחוד של A ו- B).

$$f(x) = \boxed{-(x+1)(x+2)(x-1)(x-2) + 2 = -(x^2-1)(x^2-4) + 2 = -x^4 + 5x^2 - 2}$$

פתרון: $-(x+1)(x+2)(x-1)(x-2)$. מתאפס בנקודות $1, -1, 2, -2$ וגדול מאפס בקטעים הנדרשים. כעת יש לבצע תיקון על מנת שיתקיים $f(x) \geq 2$. ברור שמבחינת חילופי הסימנים זה עובד, השאלה היא מהו הסימן לפני המכפלה. ציירו את גרף הפונקציה, היווכחו שאם מדובר במכפלה מן הסוג הזה, הפונקציה שואפת למינוס אינסוף כאשר $x \rightarrow \infty$, ולכן נחוץ סימן המינוס לפני המכפלה.

שאלה מס' 10

מסמנים ב- $f^{(k)}(x)$ את הנגזרת ה- k של $f(x)$ בנקודה x . כתבו נוסחה לפונקציה $f(x)$ המקיימת: $f^{(k)}(3) = 0$ לכל $0 \leq k \leq 4$, ו- $f^{(5)}(3) = 12$ (חלק מתפקידכם הוא להבין מה פירוש $f^{(0)}(x)$).

$$f(x) = \boxed{\frac{1}{10}(x-3)^5}$$

שאלה מס' 11

מצאו וקטור $\vec{u} = (a, b)$ שהמקבילית שקדקודה בראשית ושתי צלעותיה הן $\vec{u}$ ו- $\vec{v} = (1, 1)$ היא בעלת שטח 5.

$$a = \boxed{5} \quad b = \boxed{0}$$

פתרון: שטח מקבילית במישור ניתן לחשב ע"י $S = \|\vec{u}\|\|\vec{v}\| \sin \alpha$ כאשר α היא הזווית בין הוקטורים. נזכור כי: $\sin \alpha = \sqrt{1 - \cos^2 \alpha}$ וכי $\cos \alpha = \frac{\vec{u}\vec{v}}{\|\vec{u}\|\|\vec{v}\|}$

$$S = \|\vec{u}\|\|\vec{v}\| \sin \alpha = \|\vec{u}\|\|\vec{v}\| \sqrt{1 - \left(\frac{\vec{u}\vec{v}}{\|\vec{u}\|\|\vec{v}\|}\right)^2} = \sqrt{(\|\vec{u}\|\|\vec{v}\|)^2 - (\vec{u}\vec{v})^2}$$

נקבל את הנתונים ונקבל $5 = S = \sqrt{2(a^2 + b^2)^2 - (a+b)^2} = |a-b|$
 כעת אפשר לבחור כל שני מספרים שהפרשם 5. למשל $a = 5, b = 0$

הערה: אפשר גם לבצע ניחוש מושכל, או למשל להניח שהזווית ישרה (מלבן הוא גם מקבילית) ולפתור בצורה פשוטה יותר.

שאלה מס' 12

מצאו נקודה במישור שמרחקה מן הנקודה $(1, 2)$ הוא 3 ומרחקה מן הנקודה $(7, 10)$ הוא 7.

$$x = \boxed{2.8} \quad y = \boxed{4.4}$$

פתרון: אפשר בדרך הסטנדרטית (והמייגעת) לסמן את הנקודה ע"י (x, y) ולהשתמש בנוסחאת מרחק בין שתי נקודות.

$$\begin{aligned} 3^2 &= (x - 1)^2 + (y - 2)^2 \quad \text{משמעו: } (1, 2) \text{ הוא } 3 \text{ משמעו:} \\ 7^2 &= (x - 7)^2 + (y - 10)^2 \quad \text{משמעו: } (7, 10) \text{ הוא } 7 \text{ משמעו:} \end{aligned}$$

כך נקבל שתי משוואות (ריבועיות) אם שני נעלמים שניתן לפתור.

דרך פשוטה יותר: נשים לב שהמרחק בין הנקודה $(1, 2)$ לנקודה $(7, 10)$ הוא $\sqrt{(7-1)^2 + (10-2)^2} = 10$ לכן הנקודה המבוקשת נמצאת על הישר המחבר ביניהם ובעזרת יחסי פרופורציה נקבל את הנקודה המבוקשת.

שאלה מס' 13

מצאו פונקציה $f(x)$ המקיימת $f'(x) = \frac{x-1}{x+1}$ ו- $f(3) = 7$.

$$f(x) = \boxed{x - 2 \ln |x + 1| + 4(\ln 2 + 1)}$$

פתרון: $f'(x) = \frac{x-1}{x+1} = \frac{x+(1-1)-1}{x+1} = \frac{x+1}{x+1} + \frac{-2}{x+1} = 1 - \frac{2}{x+1}$

ע"י אינטגרציה נקבל: $f(x) = x - 2 \ln |x + 1| + C$
ומן התנאי ש- $f(3) = 7$ נובע (מציבים בביטוי $x = 3$) ש- $C = 2 \ln 4 + 4 = 4(\ln 2 + 1)$.

שאלה מס' 14

מהו המקדם של x^2 ב- $(1+x)^{10}$?

$$a_2 = \binom{10}{2} = 45$$

פתרון: נוסחאת הבינום של ניוטון

שאלה מס' 15

מצאו ארבעה מספרים x, y, z, w ש- $x + 2y + 3z + w = 12$, $x + 2y + 3z + 2w = 13$, $x + 2y + 2z + 2w = 15$, $x - 2y - 5z - w = 4$.

$$x = \boxed{6} \quad y = \boxed{5.5} \quad z = \boxed{-2} \quad w = \boxed{1}$$

פתרון: מערכת משוואות לינאריות

שאלה מס' 16

תנו דוגמה לפונקציה $f(x)$ שמקבלת מקסימום מקומי ב- $x = 0$ ומינימום מקומי ב- $x = 2$, ואינה קבועה בשום קטע. כתבו את הפונקציה בנוסחה אחת.

$$f(x) = \boxed{\frac{x^3}{3} - x^2}$$

פתרון: הנגזרת של הפונקציה מתאפסת ב- $x = 0$ ו- $x = 2$, כלומר $f(x) = Ax(x - 2) = A(x^2 - 2x)$. אם תציירו את הפונקציה תראו שהיא שואפת לאינסוף כש- $x \rightarrow \infty$ ולכן $A > 0$. אפשר לקחת $A = 1$ (הרי מחפשים רק דוגמה אחת), ונקבל: $f'(x) = x^2 - 2x$, ולכן אפשר לקחת $f(x) = \frac{x^3}{3} - x^2$. אפשר כאן להוסיף קבוע - אבל כאמור בקשו רק דוגמה של פונקציה אחת.

שאלה מס' 17

מצאו פונקציה $f(x)$ שהנגזרת שלה היא $\frac{\ln(x^2)}{x}$.

$$f(x) = \boxed{\ln^2 x}$$

פתרון: $f(x) = \int \frac{\ln(x^2)}{x} dx = \int \frac{2 \ln(x)}{x} dx = 2 \int \ln x d(\ln x) = \ln^2 x$ בדקו ע"י גזירת הפונקציה.

משתמשים בכלל: $\ln a^x = x \ln a$ בכך ש- $\frac{d(\ln x)}{dx} = \frac{1}{x}$

שאלה מס' 18

כתבו נוסחה סגורה לסדרה a_n ש- $a_n - a_{n-1} = 2n$ לכל n ו- $a_1 = 10$.

$$a_n = \boxed{10 + (n + 2)(n - 1)}$$

פתרון: כדי להבין משהו, כדאי תמיד לעשות דוגמאות פשוטות. במקרה זה, חישוב האיברים הראשונים בסדרה:

$$a_1 = 10, a_2 = a_1 + 4 = 10 + 4 = 14, a_3 = a_2 + 6 = (10 + 4) + 6 = 20, \dots$$

מזה מבינים ש- $a_n = 10 + (4 + 6 + \dots + 2n)$

נשים לב $(4 + 6 + \dots + 2n)$ הוא סכום של סדרה חשבונית שאיברה הראשון הוא 4 ומכילה $n - 1$ איברים.

$$\text{כלומר, } a_n = 10 + \frac{(4+2n)(n-1)}{2} = 10 + (n + 2)(n - 1)$$

שאלה מס' 19

נתון ש- $\cos \alpha = b$. בטאו בעזרת b את $\cos 4\alpha$.

$$\cos 4\alpha = \boxed{2(2b^2 - 1)^2 - 1}$$

פתרון: נשתמש בזהות $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1$ לכן
 $\cos 4\alpha = 2 \cos^2 2\alpha - 1 = 2(2 \cos^2 \alpha - 1)^2 - 1 = 2(2b^2 - 1)^2 - 1$

שאלה מס' 20

מהי השארית של $x^3 + x^2 + x + 1$ בחלוקה ב- $x^2 + x + 1$?

$$\boxed{1}$$

פתרון: חלוקה עם שארית (אפשר לבצע חלוקת פולינומים) $x^3 + x^2 + x + 1 = x(x^2 + x + 1) + 1$